

Til Kommunal- og forvaltningskomiteen

Vår dato: 10.02.2022

Endringer i statsansatteloven m.m. (lovheimel for registrering av verva og dei økonomiske interessene til enkelte statstilsette)

Tekna viser til Prop. 224 L (2020–2021) om “Endringer i statsansatteloven m.m. (lovheimel for registrering av verva og dei økonomiske interessene til enkelte statstilsette)”, og vil her gi vårt innspill til proposisjonen. Vi viser også til vårt tidligere hørings svar til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høringsbrev av 29. juli 2020 med referanse 20/3588.

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne, med over 93 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer i tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Tekna er negative til forslaget om en ny § 39a i statsansatteloven som gir virksomhetene adgang til å pålegge ansatte å registrere sine verv og økonomiske interesser. Tekna kan ikke se at det er behov for en så vidt omfattende registreringsordning som forslaget legger opp til. Som det fremgår av proposisjonen og høringsnotatet, finnes det allerede en rekke bestemmelser som rammer inn de statsansattes lojalitetsplikt og krav til aktsomhet i sitt arbeid. Eksempler på dette er habilitetsreglene i forvaltningsloven samt hovedtariffavtalenes pkt. 1.1.4., som setter skranker mot bistillinger og bierverv m.m. I tillegg nevnes de etiske retningslinjene for statsansatte som tar for seg dette mer spesifikt under punktet om tillit til statsforvaltningen, samt den enkelte ansattes ulovfestede lojalitetsplikt.

Tekna ser derfor ikke behov for en ny § 39a.

Utgangspunktet i offentleglova § 3 er at alle “saksdokument, journalar og liknande register for organet” er åpne for innsyn med mindre annet følger av lov eller forskrift. I proposisjonen beskriver departementet at dette også vil være utgangspunktet for de registrerte opplysningene om statsansattes verv og økonomiske interesser. Det er videre uttalt at virksomhetene bør være tilbakeholdne med å gjøre unntak fra innsyn i opplysningene selv der det er adgang til å unnta opplysningene etter offentleglova. Tekna mener at denne offentligheten vil kunne medføre en stor belastning for den enkelte ansatte, og stiller spørsmål ved ivaretagelsen av de ansattes personvern ved innføringen av slike registreringsordninger.

Forslaget til ny § 39a vil – etter sin ordlyd – gi virksomhetene adgang til å innføre registreringsordninger for ansatte i “bestemte stillinger”, der det vurderes som “nødvendig ut fra virksomhetens ansvars- og arbeidsområder og de ansattes stilling eller funksjon”. Forslaget omtales som en registrering av verv og økonomiske interesser til “enkelte statstilsette”. Tekna mener at bestemmelsen, dersom den skal innføres, tydeligere må konkretisere og eksemplifisere hva det innebærer å ha “bestemte stillinger”, og hvilke “enkelte statstilsette” man her sikter til. Slik den foreslåtte lovteksten lyder, vil en registreringsordning kunne bli svært omfattende og det vil være vilkårlig hvor grensene settes for omfanget av tiltaket. Dersom en slik lovhjemmel skal innføres, må det etter vårt syn tas inn flere forutsetninger for innføring, for å sikre at det ikke innføres mer omfattende registreringsordninger enn det finnes et saklig begrunnet behov for. Kravet til saklig behov – og hvilke momenter som inngår i vurderingen av om det er “nødvendig” å innføre å innføre registreringsordninger for enkelte ansatte – må komme tydeligere frem av bestemmelsen.

Tekna stiller videre spørsmål ved hvilke krav som skal stilles til arbeidsgivers dokumentasjon av behovet for slik registrering.

Forslaget til lovtekst stiller ingen krav til vedlikehold av et slikt register eller sletting av de ansattes opplysninger. I proposisjonen beskriver departementet at det vil være tilstrekkelig å ta inn informasjon om reglene om sletting i retningslinjer gitt av departementet. Tekna er uenig i dette. Det er viktig at opplysninger om de ansattes verv og økonomiske interesser ikke oppbevares lengre enn strengt nødvendig.

Tekna mener at lovteksten må regulere vedlikehold av registeret og sletting av opplysninger, slik at de ansatte er klar over sine rettigheter og virksomhetene bevisstgjøres sine plikter.

Bestemmelsen åpner ikke for at verken ansatte eller tillitsvalgte kan motsette seg en registreringsordning. Registreringsordningen vil være en drøftingssak, men som kjent kan ordninger gjennomføres mot de ansattes og tillitsvalgtes råd og ønsker, så lenge det kun er en drøftingsrett på innføringen. Departementet legger i høringsnotatet til grunn at det vil være drøftingsplikt i henhold til både hovedavtalen og arbeidsmiljøloven § 9-2 ved innføring av en slik registreringsordning.

Tekna mener at en slik drøftingsplikt må tas inn uttrykkelig i selve lovbestemmelsen, for å sikre mest mulig transparens.

Alternativt bør det tas inn en uttrykkelig henvisning til arbeidsmiljøloven kapittel 9 om kontrolltiltak i virksomheten. Dersom lovbestemmelsen vil være å anse som lex specialis i forhold til arbeidsmiljøloven på denne punktet, slik det er beskrevet i proposisjonens 5.3.3, må det presiseres i lovteksten at dette kun gjelder denne konkrete formen for kontrolltiltak og ikke generelt.

Det fremgår av proposisjonen at departementet ikke anser det nødvendig å regulere adgangen til å pålegge registrering av verv og økonomiske interesser nærmere i forskrifts form. Hvis det først åpnes for å innføre registreringsordninger, støtter Tekna at anvendelsen av bestemmelsen heller skal beskrives nærmere i retningslinjer enn i forskrift. Vi vil likevel understreke at vi ikke ser behovet for en ny § 39a om slik registrering, og at det – hvis bestemmelsen innføres – først og fremst er lovteksten som må tydeliggjøre når og hvordan bestemmelsen skal anvendes.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær